

TÁRSULATI ÜGYEK.

Választmányi ülés 1894 deczember 19-ikén.

Elnök: Szily Kálmán.

Jegyző: Csöpey László.

Jelen vannak: Bartoniek Géza, Borbás Vincze, Csapodi István, Entz Géza, Fröhlich Izidor, Herman Ottó, Horváth Géza, Ilosvay Lajos, Kalecsinszky Sándor, Klein Gyula, Lengyel Béla, Lóczy Lajos, Mágócsy-Dietz Sándor, Pethő Gyula, Schenek István, Schmidt Sándor, Schuller Alajos, Staub Móricz és Thanhoffer Lajos választmányi tagok; Heller Ágost könyvtárnok, Wartha Vincze első, Paszlavszky József másodtitkár és Lengyel István pénztárnok.

Wartha Vincze elsőtitkár felkéri a választmányt, hogy a közgyűlést megelőzőleg bizottságot nevezzen ki a pénztár és a könyvtár megvizsgálására. — A választmány a pénztár megvizsgálására Fröhlich Izidor és Staub Móricz, a könyvtár megvizsgálására pedig Ilosvay Lajos, Mágócsy-Dietz Sándor és Semsey Andor urakat kéri fel.

A titkár előterjeszti, hogy a következő tisztújító közgyűlésen visszalépnek az elnökök és a másodtitkárok. — A választmány meghatalmazza az elnökséget, hogy az elnökök és másodtitkárok választására vonatkozó javaslatát készítse el és a jövő választmányi ülésen mutassa be.

A titkár jelenti, hogy alapszabályaink 18. §-a értelmében az 1894. évbeli választmánynak 12 tagját ki kell sorsolni, még pedig szakonként kettőt-kettőt.

A sorsolás megtörténvén, — a választmány felhatalmazza az elnökséget, hogy a kisorsolt választmányi tagok: Chyzer Kornél, Csapodi István, Fröhlich Izidor, Herman Ottó, Jurányi Lajos, Kalecsinszky Sándor, Kövesligethy Radó, Laufenaer Károly, Lóczy Lajos, Mágócsy-Dietz Sándor, Schenek István és Schmidt Sándor pótlására vonat-

kozó javaslatát készítse el és a jövő választmányi ülésen mutassa be.

A titkár előterjeszti a botanikai műszótár előmunkálatát, melyet Mágócsy-Dietz Sándor készített. — Kiadatik a botanikai szakosztálynak.

Lengyel István pénztárnok előterjeszti a forgó tőke állását 1894 november végén. — Tudomásul vétetik.

Előterjeszti a Földhitelintézetnek egy átíratát a lejárt értékek kamatjaira vonatkozólag. — Tudomásul szolgál.

A titkár bemutatja az új kiadványokat. A Könyvkiadó Vállalatban megjelent Reclus, A patak élete, Hentaller Elm a fordításában; az országos segély költségén Hegyfok y Kabos-tól »A szélirányok eloszlása a magyar szent korona országaiban«. — Tudomásul vétetik.

A titkár mélyen elszomorodva jelenti, hogy az utolsó választmányi ülés óta 7 tag haláláról értesült. Elhunyt Xantus János múzeumi őr Budapesten, kit Társulatunk érdemeiért 1859. évben örökítő taggá választott s ki úti leírásainak közlésével, zoológiai és néprajzi tárgyak gyűjtésével tünt ki. Elhunyt továbbá: Anderko Ábel erdész, Borsán; Kisfaludy Sándor birtokos, Badacsonyan; Rónay Alajos mérnök, P. Szőregben; Puhala Adolf mérnök, Kolozsvárott; Urbán József gyógyszerész, Budapesten, a Társulatnak 1863 óta tagja; és Wozáry Ödön allevéltárnok, Máramaros-Szigeten. — Szomorú tudomásul vétetik.

Kilépéseket bejelentették 7-en. — Tudomásul van.

A jegyző felolvassa az utolsó v. ülés óta a könyvtárba érkezett ajándékokat, melyek a következők: Paszlavszky József, Az állattan kézikönyve, a szerző ajándéka; Schmidt Sándor, Czinkota geológiai viszonyairól és Ásványtani közlemények, a szerző ajándékai; U. S. Department of agriculture office of experiment

Stations 1893. évi 12. száma, M á g ó c s y Dietz S á n d o r ajándéka. — Köszönettel vétetnek.

A jegyző felolvassa az új tagok ajánlottakat: Breuer Adolf gépészmérnök Budapest, (ajánló: Várady Z.); Buzási Albert vasúti mérnök Nagyvárad, (Kiss L.); Dr. Egyr Károly orvos Szatmár, (Farkas S.); Finkey István városi hivatalnok Miskolcz, (Lengyel B.); Földváry Tamás birtokos Papos, (Horváth I.); Báró Jeszenszky Sándor birtokos Kövesd, (Bogdán M.); Lőzing János tkp. pénztáros Zalathna, (Ferenczy I.); Nyilasi Ernő gépész Győr, (Molnár J.); Paulikovics Gusztáv tanító Nagy-Szénás, (Csebra J.); Spaller József iparisk. tanár Zalathna (Ferenczy I.); Szöllösi Balázs birtokos Bodmér, (Lengyel I.); Dr. Terray Pál orvos Budapest, (Klug N.); Ulicsny Károly szől. tanf. hallgató Budapest, (Mágócsy-Dietz S.); Vass Domokos tanárjelölt Kolozsvár, (Kanitz Á.); Weiszberger Vincze gazda, Thuzsér, (Weiszberger S.); Wintner Géza mérnök Budapest, (Lengyel I.); a kik mind a 16-an megválasztottak; velők a tagok száma 7767-re emelkedett, a kik közt 210 alapító tag és 174 hölgy van.

Chemia-ásványtani értekezéslet 1894 november 30-ikán.

1. I l o s v a y Lajos bemutatta az ozon hatását ammoniára, midőn az ammoniából nitrit és nitrát képződik, ellenben hidrogénperoxid nem. Ebből következteti, hogy ha valamikor a levegőben az ozon és a hidrogénperoxid jelenléte chemiai úton bizonyítható is lesz, a hidrogénperoxid a levegő ammonia- és ozontartalmával semmiféle összefüggésben sem lesz.

2. L e n g y e l Béla előadta a tricarbonsulfid szerkezetére vonatkozó tanulmányait. Ezek értelmében feltehető, hogy a tricarbonsulfidban levő kénatomok szerepe nem egyenlő s arra a nevezetes következtetésre jut, hogy a szén négy vegyértéke között is különbségnek kell lenni.

Állattani értekezéslet 1894 október 11-ikén.

1. H e r m a n O t t ó »A füsti fecske és általában a madarak vonulásáról« értekezésik; ismerteti a régibb nézeteket, a melyek a madarak vonulásáról szólnak, kimutatja egyrészt azok tarthatatlanságát és elégtelenségét és másrészt kifejti számos és nagy fáradsággal összegyűjtött adatok alapján saját nézeteit.

2. D r. E n t z Géza előterjeszti M é-

h e l y L a j o s értekezését »*As amphibiumok konzerválásáról*« és bemutat számos, ez új módszer szerint formolban konzervált béka- és göte-lárvát, a melyek valóban igen sikerült preparátumok.

3. D r. D a d a y J e n ő »*Retyezdi kirándulásáról és eredményeiről*« referált, bemutatva az ottani tavakból gyűjtött egyes apró állatokat; összesen 42 fajt gyűjtött; a Negru tóban megtalálta a *Branchipus diaphanus*-t is, melyet eddig csak ideiglenes pocsolyákból ismertek.

1894 november 15-ikén.

1. D r. D a d a y J e n ő »*A magyarországi microlepidoptera-fauna egy új fajáról*« értekezik és be is mutatja az *Acentropus niveus* Ol. nevű lepkét hernyó- s báb-állapotában és kifejlődve. A Palicsi-tó apró állatvilágát kutatva, fedezte föl e vízi növényeken élő mikrolepidopterát, a melyet roppant mennyiségben talált a tavon. A hernyókat és bábokat P á v e l J á n o s gyűjtötte. E lepke hazánkban eddig ismeretlen volt, s hernyói, melyek a vízi növények víz alatt levő részén élnek s ott is bábozódnak be, általában is ismeretlenek.

2. K o h a u t R e z s ő »*Néhány magyarországi szitakötőről*« érdekes adatokat közölt, bemutatva a következő fajokat:

a) *Aeschna juncea* L., mely fajt eddig csak H e r m a n O t t ó említi Erdélyből. Néhai Franzenau gyűjteményében találta; azóta irodalmunkban nem történt említés róla. Kifejti a különbségeket ezen faj és a hozzá legközelebb álló *Ae. mixta*, valamint az *Ae. affinis* között.

b) *Agrion hastulatum* Charp. Ezt a fajt eddig csak egyetlen példányban találta T h a l h a m m e r Kalocsa vidékén. Rajzokkal demonstrálja, hogy lehet ezen fajt a hozzá legközelebb álló *A. cyathigerum*-tól megkülönböztetni.

c) *Pyrrhosoma minium* Harris, melyet M o c s á r y S á n d o r gyűjtött a Csorbai-tó körül több példányban.

Előadó mind a három fajt T á t r a h á z á r ó l kapta nagyobb számú példányban, a hol azokat mult nyáron L u b i c h E t e l kisasszony gyűjtötte, a miért neki köszönetet mond.

d) Említi az *Ophiogomphus serpentinus* Charp. nevű szitakötőt. Szintén ritka faj, mely a M. N. Múzeum gyűjteményében csak egy példányban van meg, K ő s z e g vidékéről. A bemutatott példányt W a c h s m a n n F e r e n c z ú r szíveségének köszönheti, a ki azt Brassó vidékéről kapta.

3. Francé Rezső »Újabb adatok Budapest vidékének rotatoria-faunájához« czímen értekezett és rajzokon ismertette néhány faj szervezetét.

4. Páve l János ide i kirándulásai ből számos érdekes adatot közöl, és néhány ritkább, vagy hazánkból ismeretlen lepkefajt bemutat. Így a *Polia canescens*, *Ino tenuicornis*, *Zetes insularis*, *Talpocharis viridula*, — *parva*, *Eupithecia fenestrata*, *Gnophos Stevenaria*, *Gn. sordaria v. mendicaria* fajokat.

1894 december 13-ikán.

1. Dr. Horváth Géza »Sólyomvadászat a Kaukázusban« czímen hosszabb előadást tart és megemlíti bevezetéképen, hogy a mult nyáron az orosz kormány megbizásából beutazta a Kaukázust, a hol alkalma nyílt az ottani népeket és szokásaikat megismerni. Tapasztalatait és kutatásai eredményeit egy terjedelmesebb munkában fogja kiadni, de addig is közöl belőle egy fejezetet és ismerteti a sólyomvadászatot. Részletesen előadja azután a módot, hogy miképen fogják a vadászatra alkalmas héját, hogyan tanítják és miképen használják a vadászatokon.

2. Jablonowsky József »A rovarok gyűjtéséről és konzerválásáról« beszélve, főképen C. V. Riley »Direction for collecting and preserving insects« művét ismerteti s az amerikai entomológusok eszközeit írja le; azután reátér a rovargyűtemények czélszerű berendezésére és czélszerű szekrények szerkezetét ismerteti.

3. Aigner Lajos megemlékezik a rövid idő előtt elhalt Xántus János-ról, érdemeit röviden méltatva; azután indítványozza, hogy a magyar zoológusok azzal tiszteljék meg az elhalt emlékét, hogy valamely ülésen rövid emlékbeszéd kapcsán tudományos érdemeit méltassák. Ez indítvány általános helyeslésre talált, a mire a jelenlevők Mocsáry Sándort kéri fel az emlékbeszéd megtartására, a ki erre szívesen vállalkozik is.

Növényntani érteke zlet 1894 október 10-ikén.

1. Perlaki Gábor bemutatja Richter Aladár dolgozatát: »*Linné herbariuma, conchylia-, insecta-gyűjteménye és könyvtára Londonban.*« London előkelő természettudományi társulatai, a Royal Geological-, Chemical-, Astronomical- és a Linnean Society a Piccadilly mellett (1695—1743) épült »New Burlington House« palotájában vannak. E

társulatok múzeumokat ugyan nem fejlesztettek, de annál szorgosabban ügyelnek a gondjaikra bizott ereklyékre. A Royal Society-ban őrzik pl. Newton egyik teleszkópját, Philosophiae naturalis principia mathematica-jának kéziratát, Davy lámpájának eredeti modelljét stb. Ilyen ereklye a »Linnean Society« földszinti üléstermében elhelyezett Linné-gyűjtemény. A két szekrény egyike: »Linnaei Herbarium«, a másik »Linnaei Insecta et Conchylia« czímet visel. A herbarium közepes nagyságú szekrényének két szárnyoldala Linné-nek ugyancsak eredeti könyvtárát foglalja magában. A növények rendezés nagyságú írópapírra — Kew módjára — letapasztva, érthető okoknál fogva igen alacsony fasciculusokba vannak szétosztva. A növénycsomagok Linné két eredeti, egészen egyszerű, de annál erősebben megvasalt hasábalakú ládászekrényben és ezek újra a társulat által készített szekrénybe vannak elzárva. Linné pillangói stb. és növényei másfélszázados multjuk mellett is bámulatos épségben vannak meg. Linné sajátkezü jegyzeteivel dúsan tarkított, különben díszkötésű könyvei a legrendezettebb házi könyvtár képét adják.

2. Mágócsy-Dietz Sándor »*Az erdő károsítása babonából*« czímen tart előadást s bemutatja a gölniczbányai erdők sajtáságos károsítását, mely abban áll, hogy a nép bizonyos babonáságból a jegenyefenyők csúcshajtását guzsba köti, mi által a fák növekedését akadályozza.

Simonkai Lajos indítványozza, hogy a szakértekezlet kérje fel a választmányt, hogy a köztereken levő fák és bokrok jélzótáblával való ellátása végett írjon át a fő- és székváros tanácsához. Ugyanis tudomása szerint a munka folytatására még 236 frt.-nyi összeg van előirányozva. Indítványozza még, hogy a fő- és székváros kére ssek fel terein különösen a honi fák, cserjék és növények ültetésére. Az indítvány első részét az értekezlet hosszabb vita után elfogadja s a jövő értekezleten való részletes javaslat tétel l Sz t e r é n y i H u g ó t b i z z a m e g .

1894 november 14-ikén.

1. Wartha Vincze a folyó év nyarán a budapesti egyetemi növénykert aquariumában tenyés ző és viruló *Victoria regia*-ról készített fényképeit mutatja be sztereoszkópban s vetítésekben, egyúttal bemutatva a festett fényképlemezeket is.

2. Fialovszky Lajos »*Latin füveskönyvbe írt régi magyar növénynevek*« czímen az 1551-ből való Lonicerus-kiadás

háromféle kézírású 423 növénynevről szóló jelentését mondta el. A nevezetek legtöbbje Melius, Clusius és Beythe András műveiben is megvan; de a háromféle bejegyzés helyesírásai közül az egyik, a kerekbetűs a XVI. évszázra mutat vissza. A mennyiben a magánhangzók hosszát, metrumát néha latinosan jeleli meg, pl. *Czűbű Irvé* (Pimpinella L. és Sanguisorba L.), *Poterium L.*, *Madár fészke* (Daucus Carota L.), az ny, gy kétbetűs alakja helyett az ékezetes egyszerűt *h, g* használja, pl. *bögőkerő fű* (Polypodium L.), *koss nélkü* (Plantago L.), ezt a bejegyzést mivelődésünk történelme nyomdokának láthatjuk. *Török buza* (kukoricza), *török bors* (paprika), *török borso* (paszuly), *pohanka* elnevezésekből ez amerikai növényeknek hazánkban való megismerésére lehet majd következtetni, hogy ha a beíró »Verus possessor Georgius Stakovin Chyrgurgus« működésének ideje kitudódik. A nevezetek közt a legtöbb ebben a sorozatban is összetett szavú vagy többszavú, pl. *Hidegűsű fű* (Erythraea L.), *Tövishesz leveleű borostyán* (Ilex L.); de vannak egyszerűek is, pl. *Sikár*, Equisetum, köztök olyanok, a melyek most kerülnek napfényre, pl. *kalna fű* (Vitex L.), *gast fa* (Ulmus L., szilfa), *bakortia* (Spartium scoparium L.), *kest fű* (Polygala L. telejőke).

3. Istvánffi Gyula, A budapesti vízvezeték növényzete. Az 1892/3. telétől meginduló vizsgálatok kiterjedtek a budapesti vízvezeteki víz növényzetére (algák, gombák), meg a növényzet megjelenésében észlelhető ingadozásokra, változásokra. Számbavette ugyanekkor a hőmérsékleti állapotokat is és hogy a vizsgálat teljesebb legyen, összehasonlítás céljából egyúttal a Duna vizét állandóan figyelemmel kísérte.

A vízpróbákat határozott időközökben vette s 6 literes meg 1—1.5 literes sterilizált edényekbe fogta fel. Ezekben 2—3 hét elteltével jelentek meg a növényi élet első jelei az edény fenekén. A vízpróbákat — természetesen elzárva — azután ellette s így már majdnem két éves vizsgálati anyaggal rendelkezik, melyben még mindig érdekes megfigyeléseket tehet. A vizsgálatokat s velők párhuzamosan a Duna vizének vizsgálatát tovább folytatja. Az eddigi főbb eredményeket a következőkben foglalja össze:

1. A budapesti vízvezetékben az egész éven át kimutatható a moszat-vegetáció.

2. Ez a moszattenyésztet az esősebb hónapokban különösen tavasszal és ősszel a legnagyobb.

3. A vezetéki vízben élő moszatok leginkább az egysejtűek seregéből kerülnek ki.

4. Ugyanazon fajokat a szabad Duna vizében is ki lehetett mutatni; ezek a Dunában mint plankton élnek. A parallel alakokat az év minden részében feltalálta a Duna vizében, még akkor is, midőn jégpáncél borította a Dunát.

5. Ha a vezetéki vízhez hangyatojást adunk, az alga-vegetáció rendkívül dússá válik s váratlanul bőségesre fokozható.

6. A dunaviz plankton-algái s esetleg mások is, ha tenyésző helyökről leváltak, keresztül hatolhatnak a vezetéki telep szűroin s a vezetéki vízben tovább élhetnek.

7. A vezetéki vízből vett próbákban igen sokáig életben maradnak a befoglalt csírák, mint alig észrevehető vagy jelentéktelen tenyészet, s ha hangyatojást adunk a próbákhoz, még egy esztendei állás után is, dús algatenyésztet indul meg a próbában.

8. A hangyatojás alkalmazásával már most is abban a helyzetben vagyunk, hogy valamely vízpróbában rejtőző moszat-vegetációt aránylag igen rövid idő alatt kimutathatjuk, gyors tenyészésre indítván.

9. A budapesti vezetéki vízben vízi gombák is élnek, nevezetesen Saprolegnia-céák; ezek rajzó sporái az év minden szakában, még télen is kimutathatta s érett gombát (ivarszervekkel) tenyésztett is belőlük.

10. A terjesztett Saprolegnia-félék oogoniumaikat — a fűtött helyiségben — már 3—4 napi tenyésztés után megtermik, — különben, mint tudvalevő, csak ősszel bírhatók erre — tenyésző periódusok végén.

11. A Saprolegnia-rajzók az egész éven át kimutathatók a szabad Dunában; még a leghidegebb téli hónapokban is feltalálhatók a szűretlen Duna vizében is.

12. A Saprolegnia-félék rajzói a vezetéki próbákban még két hét lefolyása után is életben maradnak, a nélkül, hogy valamely látható organikus táplálékkal rendelkezének.

13. A szabad Duna vizének növényi csiratartalma akkora, hogy még a vezetéki szűrórétegeken átszűrés után is elegendő marad benne, arra, hogy egy liter vízben is bő tenyésztet indulhasson fejlődésnek.

W a r t h a V i n c z e a közlést nagyon fontosnak tartja a víztechnikusokra nézve. A laboratóriumban már rég tapasztalta, hogy a hosszabb ideig állott fecskendőüveg desztillált vizében, sőt a reagens üvegekben is egész tenyésztet keletkezett. Sőt a midőn a vezetéki

víz tartalmával akarja hallgatóit megismertetni, először az épület főcsapját zárhatja el s aztán a kivezető csapot, úgy hogy a csövek üresek maradnak, ekkor felnyitja a főcsapot s az erővel berohanó víz a csövek falára tapadt szennyől zavarosan csurog ki a csapokon. Szükségesnek találja ennél fogva nemcsak a csapokon kifolyó víz, hanem a szűrőkön közvetlen átszűrődő s a reservoirok vizének, továbbá a csöveknek megvizsgálását, melyet az illetékes emberek bizonyára készséggel tennének hozzáférhetővé.

Istvánffi Gyula nem mondhatja, hogy e részben nagy előzékenységgel találkozott volna. A homokszűrőket s vizőket megvizsgálta közvetlen is. A reservoirok tartalmához nem jutott. Az általa konstatált növények kétségtelenül a vezetékből jutottak be edényeibe s így a vízvezetéki víz tartalmát teszik.

4. Istvánffi Gyula bemutatja ezután Istváldi Flatt Károly értekezését »Mit értsünk *Clusius Pannoniája* alatt?« Flatt Károly, a német szerzők felfogásával szemben, kik Felső-Pannoniát — Bécs központtal — vitatják mint *Clusius* »Pannoniáját«, azt bizonyítja, hogy *Clusius* »Pannoniája« nem egyéb, mint egy darab tiszta Magyarország, melyet megosztani semmiféle szomszédal sem tartozunk. *Clusius* sohasem értette Pannoniához Bécset, sohasem értett Pannonia néven egyebet, mint egy rész Magyarországot, a Dunántúlt, melyet Pannonia transdanubianának, s Horvát-Szlavonországot, melyet Pannonia interamnisknak nevezett.

Flatt arra az eredményre jut végül, a *Clusius* műveiből idézett adatok alapján, hogy *Clusius* műveiben nincs egyetlen egy mondat, melyből arra lehetne következtetni, hogy Pannoniájába mást, mint Szent István koronájához tartozó földet beleértett volna. Ellenben mindenütt, hol részletes helymegjelölési kívánták, éles határt von Ausztria és Pannonia, sőt Bécs és Pannonia közt.

1894. december 12-ikén.

1. Simonkai Lajos »Az árvalányhaj fajai és fajtái« czímen tartott előadást. Régibb botanikusaink, úgy mond, a hazánkban előforduló *Stipa*-fajokat nem különböztették meg, hanem a *St. pennata* L. gyűjtőnév alá foglalták. Az előadó elősorolva a fajokat, említi, hogy a Hármashatárhegyen Budapesten megtalálta a *St. Tirsa* Stev. fajt, melyet eddig Budapest vidékéről nem ismertek, és találta a *St. pennata* L. fajnak egy új varietását, melyet *St. villifolia*-nak ne-

vez. Kifejti továbbá, hogy a *St. aperta* Janka (St. Joannis Čel.), *St. austriaca* (Beck) és *St. Grafiana* Stev. nem tekinthetők másnak, mint egyazon faj varietásainak, és ez a faj nem más, mint Linné *St. pennata*-ja.

Borbás Vincze megemlíti, hogy a *Stipa Tirsa*-t az előadó megnevezte helyen 5—6 évvel ezelőtt már gyűjtötte, Richter és Steffek Gyöngyösről is hozták. A Magyar Hírlap 1892. évi karácsonyi albuma részére az árvalányhajai népiesen ismertetvén a 39. lapon, a hazai 8 árvalányhaj faj és fajta közt a *St. Tirsa* is említi, mely az ó-budai Hármashatárhegyen legelsőbb (Julius elején) virágozik, míg a többi tollas faj magvát nálunk már május végén vagy június elején megéri. A szóba hozott fajok közül leggyakoribb a *St. Jóhannis* Čelak. s azt hiszi ez az igazi *St. pennata* L. szorosabb értelemben, a mit a Linné idézte földrajzi elterjedés is igazol. Szörös levelű és megnevezett alakja van gyűjteményében Oroszország déli részéről.*

Mágoosy-Dietz Sándor figyelmébe ajánlja a *Stipa*-val foglalkozóknak a *Stipa* termésének szörözetét, minthogy tudvalevőleg ennek jelentős szerepe van a termés elvetődésében. S kérdés, vajjon a termés szörözete s a talaj minősége közt nincs-e valaminő kapcsolat?

Borbás Vincze: A szörözetnek a virágpelyva csúcsáig terjedése vagy a felső harmada előtt való megszűnése ugyanazon a szűkebb termő helyen is van, pl. a budai Farkasvölgy verőfényes lejtőin, tehát egészen megegyező természeti viszonyok közt.

Dégen Árpád fölemlíti az előadás kapcsán, hogy annak idején Simonkaival revideálván gyűjteményének *Stipait*, azon érdekes és meglepő tényt állapíthatták meg, hogy a *Stipa barbata* Desf. típusnak már keleti Európában, nevezetesen Bolgárországban is van képviselője a *Stipa Szovitsiana* Trin. fajban. Ezen nemcsak Bolgárországban, de Európában eddig még meg nem figyelt füvet a Balkán déli lejtőjén Slivno mellett (a »Sinite-Kamen« nevű hegyen) Wagner János fedezte fel 1893-ban.

Borbás Vincze: Pozsonyban a *Stipa* pennatának olyan eltérése is terem, a melynek a forgója alsó része is tollasodik,

* Ennek nevét a jegyzőkönyv elkészülte után közölte Borbás a jegyzővel. *St. pennata* var. *dasyphylla* Czern. (Csernajeve) Cqrs. pl. Charcow. 75. (1859.)

mint a Dégen említette St. barbatáé. Ez a *St. infrapennata* Borb. (Vasvárm. növény-földr. 156. l.)

2. Istvánnfi Gyula »Újabb vizsgálatok a gombák váladéktartóiról« czímen bemutatja a Thelephorei-félék családján végzett anatómiai kutatásait. A gombák váladéktartóiról szóló, még külföldi, müncheni tartózkodása alatt, Olav Olsennel megkezdett, s a Magyar Növénytani Lapok 1887 XI. évi folyamában megjelent dolgozatában szerző inkább csak a felsőbb rendű gombákkal foglalkozott, úgy ebben az esetben, mint egy későbbi tanulmányában, mely »Adatok a gombák fiziológiai anatómiájához« czímen a Természetráji Füzetekben jelent meg (XIV.), 1891-ig csak kevés Thelephorei-t vizsgálhatott. Utóbbi értekezése keretében épen csak a szövetrendszerek megállapítása szempontjából vette figyelembe a váladéktartókat, és más hasonló képződések, melyeknek az általa felállított szövetcsoportok közt a harmadik a táplálkozási rendszerben jelölt helyet, itt mint szállító rendszer és mint elválasztó és kiválasztó anyagokat képző vagy felhalmozó berendezések illeszkednek ezen szöveti képződések az élettani alapon szerzőtől első ízben megkülönböztetett szövetrendszerekbe. Mivel újabban a figyelem megint ez érdekes szervek felé fordult, mutatják ezt Dangeard, meg Van Bambeke közleményei, szerző idején valónak látta saját vizsgálataival előlépni. A Thelephorei gombacsaládot dolgozta fel most szerző s minthogy meggyőződése, hogy az összehasonlító anatómiai vizsgálatok csak akkor juthatnak dülőre, ha az összes, lehetőleg a trópusi fajok is számba vétetnek, feldolgozta a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményeiben található anyagot. Itt érdekes megfigyelésekre volt alkalma, nevezetesen mikor a tropusok alatt is tenyésző, meg Európában is honos fajokat vizsgált. Van Bambeke legújabb dolgozatában szerző eredményeit igazolta s léptenyomon idézi a magyar dolgozatot, (Van Bambeke, *Hyphes vasculaires du mycelium des Autobasidiomycetes*, Bruxelles 1894). Szerző most a Thelephorei-félék átvizsgálása után

— e család anatómiájával senki sem foglalkozott szerzőn kívül — három váladéktartó formát különböztet meg: a csöves, bunkós és a gömbölyded tartók csoportját; a talált különbségeket rendszertanilag is lehet értékesíteni. Szerző a váladéktartókat eredeti rajzokban is bemutatta, s elhelyezéseket meg fejlődésüket vázolta.

3. Perlaky Gábor »*Florisztikai közlemények*« czímen közli, hogy a Linné s más régi munkák különösen Robertus Morisonus »*Historia plant. univ Oxoniensis*« című munkájának bizonyága szerint az a koronás termésű *Valerianella*, melyet Sadler, Kerner, Borbás s mások *V. coronata*-nak tartottak, nem Linné-féle *coronata*, mely délvidéki (Spanyol- és Olaszország) növény, hanem Bastard *V. hamata*-ja, mely az előbbitől elliptikus (nem négyszögletű) termés-keresztmetszetével, hosszúdad (nem széles-háromszögű) koronafogaival, belől kopasz (nem borzas) termés-koronájával tér el s általában többszörösen kisebb termései s terméscsoportjai különböztetik meg a délvidéki *V. coronatától*.

A Szent-Endrén talált *Elymus*-t *E. crinitus*-nak tartja, mert ez különbözik a Linné *E. caput medusae*-jától, mely portugál és spanyol növény; innét kapta Schreber is, ki a füvekről szóló munkájában ezen locus classicus növényét rajzolta és írta le. S ezért azt hiszi, hogy Boissier és mások felfogása — kik a két növényt egyesítik — helytelen s az *E. crinitus* úgy tekintti, mint az *E. caput medusae* keletvidéki helyettesítőjét.

Végül a *Papaver Argemone* L.-t mutatja be, mely Pest vármegyének új polgára s melyet Pilis-Szt-Kereszt tájékán talált 1892. május 29-ikén.

Simonkai Lajos az *E. crinitus* értelmezésében az előadóval nem ért egyet, mert a keletvidéki *Elymus*-t a mienktől különbözönek tartja.

Perlaky Gábor fenntartja állítását, vagy legalább azt, hogy a mi növényünk semmi esetre sem *E. caput medusae*, hanem, ha a Schreber-féle *E. crinitus*-tól különbözik, új növény.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.